

- ODPIS -

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2024 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia WSA Jadwiga Pastusiak (sprawozdawca)
Sędziowie: Sędzia WSA Jerzy Drwal
Sędzia WSA Iwona Tchórzewska
Protokolant: Starszy asystent sędziego Radosław Kot

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2024 r.
sprawy ze skargi Rzecznika Praw Obywatelskich
na uchwałę Rady Powiatu w Świdniku
z dnia 26 marca 2019 r. nr 1/2019
w przedmiocie powstrzymania ideologii „LGBT” przez wspólnotę samorządową

stwierdza nieważność zaskarżonej uchwały w całości.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem stwierdzam

Starszy sekretarz sądowy

Sylwia Malaban

UZASADNIENIE

Rada Powiatu Świdnickiego (dalej jako „Rada Powiatu”) podjęła w dniu 26 marca 2019 r. uchwałę – Stanowisko w sprawie powstrzymania ideologii „LGBT” przez wspólną samorządową. Rada Powiatu uchwaliła, co następuje: „W związku z wywołaną przez niektórych polityków wojną ideologiczną Rada Powiatu w Świdniku podejmuje deklarację „Powiat Świdnicki wolny od ideologii LGBT”. Radykałowie dążący do rewolucji kulturowej w Polsce atakują wolność słowa, niewinność dzieci, autorytet rodziny i szkoły oraz swobodę przedsiębiorców. Dlatego będziemy konsekwentnie bronić naszej wspólnoty samorządowej!

Powiat Świdnicki wolny od ideologii „LGBT”

Dla dobra życia, rodziny i wolności deklarujemy, że samorząd, który reprezentujemy – zgodnie z naszą wielowiekową kulturą życia społecznego – nie będzie ingerować w prywatną sferę życia Polek i Polaków. Nie damy narzucić sobie wyolbrzymianych problemów i sztucznych konfliktów, które niesie ze sobą ideologia „LGBT”.

1. Nie zgodzimy się na sprzeczne z prawem instalowanie funkcjonariuszy politycznej poprawności w szkołach (tzw. „latarników”). Będziemy strzegli prawa do wychowania dzieci zgodnego z przekonaniem rodziców!

2. Zrobimy wszystko, aby do szkół nie mieli wstępu gorszyciele zainteresowani wczesną seksualizacją polskich dzieci w myśl tzw. standardów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Będziemy chronili uczniów, dbając o to, aby rodzice z pomocą wychowawców mogli odpowiedzialnie przekazać im piękno ludzkiej miłości!

3. Nie pozwolimy wywierać administracyjnej presji na rzecz stosowania poprawności politycznej (słusznie zwanej niekiedy po prostu homopropagandą) w wybranych zawodach. Będziemy chronili m.in. nauczycieli i przedsiębiorców przed narzucaniem im nieprofesjonalnych kryteriów działania np. w pracy wychowawczej, przy doborze pracowników czy kontrahentów!

Deklarujemy, że Powiat Świdnicki w realizacji swoich publicznych zadań będzie wierny tradycji narodowej i państwowej, pamiętając o 1050 latach od Chrztu Polski, 100 latach od odzyskania Niepodległości Polski i 29 latach od odzyskania Samorządności Polek i Polaków”.

Do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie wpłynęła skarga Rzecznika Praw Obywatelskich (dalej: RPO) na powyższą uchwałę. Zaskarżonej uchwale zarzucił:

- naruszenie art. 7 Konstytucji RP w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526; dalej powoływanej jako „u.s.p.”), poprzez wykroczenie poza zakres działania powiatu i zakres właściwości rady powiatu oraz władczą ingerencję w zakres kompetencji innych organów publicznych, w tym organów wykonawczych samorządu terytorialnego i organów administracji rządowej, a w konsekwencji brak podstawy prawnej i naruszenie zasady legalizmu;

- naruszenie art. 47, art. 48, art. 54 ust. 1, art. 70 ust. 1 i art. 73 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, poprzez ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności z naruszeniem zasady wyłączności ustawy;

- naruszenie art. 32 ust. 2 Konstytucji RP, poprzez dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, polegającą na wykluczeniu ze wspólnoty samorządowej jej mieszkańców identyfikujących się jako lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe („LGBT”);

- naruszenie art. 30 w zw. z art. 47 w zw. z art. 32 ust. 2 Konstytucji RP i art. 54 ust. 1 w zw. z art. 25 ust. 2 i z art. 32 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 8 w zw. z art. 14 i art. 10 w zw. z art. 14 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284), poprzez nieuzasadnioną ingerencję w wolności i prawa osób LGBT, polegającą na naruszeniu ich godności, a także ograniczeniu prawa do życia prywatnego i wolności wypowiedzi, a w konsekwencji dyskryminację ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową;

- naruszenie art. 21 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, poprzez ograniczenie swobody przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich polegające na nieuzasadnionym zniechęceniu obywateli UE, którzy identyfikują się jako osoby LGBT do przebywania na terenie powiatu w Świdniku oraz związane z nim naruszenie art. 7, art. 11 ust. 1, art. 21 ust. 1 i art. 45 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE z 2016 r., C 202), poprzez naruszenie prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, wolności wypowiedzi oraz zakazu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

Skarżący wniósł o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały w całości.

Odpowiadając na skargę Starosta Świdnicki wniósł o odrzucenie skargi, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku o jej oddalenie.

Organ podniósł, że przedmiotowa uchwała miała charakter niewiążącej prawnie ogólnej deklaracji ideowej i światopoglądowej, która jest zgodna z poglądami większości radnych i nie ingeruje swoją treścią w sferę publicznoprawną, a także nie kieruje do innych podmiotów nakazu wiążącego postępowania. Nie nakłada na obywateli jakichkolwiek obowiązków, nie daje uprawnień, jak też nie kształtuje sytuacji prawnej obywateli. Rada Powiatu w Świdniku przyjęła stanowisko z dnia 26 marca 2019 r. w oparciu o §19 ust. 7 Statutu Powiatu Świdnickiego w Świdniku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 6562), według którego oprócz uchwał może ona podejmować również wnioski merytoryczne, apele, rezolucje i stanowiska. W ocenie organu wbrew twierdzeniom RPO, przedmiotowa uchwała nie niesie żadnych konsekwencji prawnych. W swojej argumentacji uzasadniającej nieuwzględnienie skargi, organ przywołał treść postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, sygn. akt III SA/Lu 240/20.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna. Sąd podziela wyrażone w skardze stanowisko, że zaskarżona uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

W pierwszym rzędzie należy odnieść się do wniosku organu o odrzucenie skargi i argumentacji zawartej w odpowiedzi na skargę.

Sprawa niniejsza podlega kognicji sądu administracyjnego, gdyż zgodnie z Konstytucją cała działalność samorządu terytorialnego podlega sądowemu wymiarowi sprawiedliwości. Zgodnie z art. 184 zd. 2 Konstytucji, kontrola działalności administracji obejmuje orzekanie o zgodności z ustawami uchwał organów samorządu terytorialnego i aktów normatywnych terenowych organów administracji rządowej. Z uwagi na to, że samorząd terytorialny jest powołany do wykonywania zadań z zakresu administracji publicznej w formach właściwych dla tej administracji, wszelkie akty stanowione przez organy samorządu należy kwalifikować jako akty z zakresu administracji publicznej, co oznacza, że każdy taki akt podlega kontroli sądowoadministracyjnej. Należy przy tym zwrócić uwagę, że ustrojodawca zakresem kontroli sądowoadministracyjnej obejmuje wszystkie uchwały organów samorządu terytorialnego nie wprowadzając kryteriów różnicujących uchwały na te, które takiej kontroli podlegają i te, które pozostają poza nią.

Domniemanie właściwości sądów administracyjnych w zakresie kontroli wszelkich przejawów działalności samorządu terytorialnego znajduje również, jak

podniesiono wyżej, potwierdzenie w konstytucyjnej konstrukcji nadzoru (art. 171 ust. 1 Konstytucji RP). Powyższy pogląd został sformułowany w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 listopada 2021 roku sygn. akt III OSK 5249/21 który uchylił postanowienie w sprawie sygn. akt III SA/Lu 240/20, na które powoływał się organ w odpowiedzi na skargę i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Uchwała zaskarżona w niniejszej sprawie, jako akt organu (samorządu terytorialnego niemający charakteru aktu prawa miejscowego, podlega zaskarżeniu do sądu administracyjnego na podstawie art. 3 § 2 pkt 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634 z późn. zm., dalej powoływanej jako „p.p.s.a.”) (por. np. postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 listopada 2021 r., sygn. akt III OSK 5249/21, z dnia 24 września 2021 r., sygn. akt III OSK 3944/21 oraz z dnia 2 lipca 2021 r., sygn. akt III OSK 3682/21).

Jednocześnie nie można zgodzić się z opinią organu, że zaskarżone „Stanowisko” Rady Powiatu w Świdniku z dnia 26 marca 2019 r. nie stanowi uchwały, gdyż nie niesie konsekwencji prawnych. Dokonując oceny przedstawionego powyżej stanowiska wskazać należy, że w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego w analogicznych sprawach (zob. wyroki z dnia 28 czerwca 2022 r. wydane w sprawach o sygn. akt III OSK 4028/21, III OSK 4240/21, III OSK 3746/21 oraz z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2204/22) zaprezentowano pogląd uznający akty tożsame do zaskarżonej uchwały za akty władcze.

Sąd w składzie rozpoznającym sprawę w pełni podziela zapatrywania przedstawione w powyższych orzeczeniach wskazując, że uchwała Rady Powiatu w Świdniku z dnia 26 marca kwietnia 2019 r. nr 1/2019 w sprawie przyjęcia Stanowiska w sprawie powstrzymania ideologii LGBT przez wspólnotę samorządową, bezsprzecznie ma taki charakter. Potwierdzają to fragmenty zawarte w zaskarżonej uchwale, w których Rada Powiatu stwierdza:

- „nie zgodzimy się na sprzeczne z prawem instalowanie funkcjonariuszy politycznej poprawności w szkołach (tzw. latarników)”;

- „zrobimy wszystko, aby do szkół nie mieli wstępu gorszyciele zainteresowani wczesną seksualizacją polskich dzieci w myśl tzw. standardów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO);

- „nie pozwolimy wywierać administracyjnej presji na rzecz stosowania poprawności politycznej (słusznie zwanej niekiedy po prostu homopropagandą) w wybranych zawodach”;

- „będziemy chronili m.in. nauczycieli i przedsiębiorców przed narzucaniem im nieprofesjonalnych kryteriów działania np. w pracy wychowawczej, przy doborze pracowników czy kontrahentów!”.

Przytoczone sformułowania, stanowią jednoznaczne wskazanie, jakie działania są oczekiwane i powinny być podejmowane na terenie powiatu Świdnik i świadczą o władczym charakterze aktu, gdyż wyznaczają swoiste dyrektywy działania, skierowane do organu wykonawczego oraz podległych powiatowi jednostek organizacyjnych. Stanowią wytyczne stosowania prawa, co jest wystarczającą podstawą do uznania uchwały za akt władczy (por. stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażone w uzasadnieniu wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 czerwca 2022 r., w odniesieniu do tożsamych w istocie postanowień uchwały Rady Gminy Serniki z dnia 21 czerwca 2019 r. w przedmiocie przyjęcia deklaracji o nazwie „Gmina Serniki wolna od ideologii „LGBT”, a także powołany tam wyrok NSA z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt I OSK 2779/16). Należy przy tym zauważyć, że poszczególne dyspozycje wyrażone w przedmiotowej uchwale skierowane są nie tylko do organów powiatu.

Mając na uwadze powyższe nie można podzielić oświadczenia organu, iż zaskarżona uchwała stanowiła jedynie charakter ogólnej deklaracji ideowej i światopoglądowej i nie ingeruje swoją treścią w sferę publicznoprawną, a także nie kieruje do innych podmiotów nakazu wiążącego postępowania, jak to zostało podniesione w odpowiedzi na skargę.

Zaskarżona uchwała zawiera obowiązek określonego działania, które wprost i bezpośrednio dotyczy uprawnień mieszkańców powiatu (członków wspólnoty samorządowej). Zawiera dyrektywy działania dla różnych podmiotów, które mają być wcielane w życie na terenie powiatu. Okoliczność, że zaskarżona uchwała nie wskazuje wprost, które podmioty mają podejmować konkretne działania, nie stoi na przeszkodzie do uznania jej zobowiązującego i wiążącego charakteru. Zobowiązujący wyraz uchwały może wynikać z ogólnie określonych spraw, które będą dopiero w przyszłości rozpatrywane przez różne jednostki gminy, powiatu lub województwa (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt I OSK 1066/17 oraz z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt I OSK 2779/16).

Konstytucja w art. 16 ust. 2 oraz 15 ust. 1 wskazuje, że organ samorządowy może podejmować jakiegokolwiek działania władcze ze skutkiem prawnym, jedynie w przypadku, gdy przepis ustawy na to wyraźnie zezwala. Jednostki samorządu terytorialnego są podmiotami zdecentralizowanymi, samodzielными, samorządными w swoich działaniach, ale w granicach obowiązującego powszechnie porządku prawnego, zatem nieautonomicznymi i niesuwerennymi poza państwowym porządkiem prawnym. Samorząd terytorialny wykonuje jedynie zadania przekazane mu ustawowo i nie ma prawa do samodzielnego kreowania dla siebie zadań publicznych (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 kwietnia 2009 r., K. 37/06, OTK-A 2009 r., Nr 4, poz. 47). Rada Powiatu twierdzi, iż podstawą prawną podjęcia przedmiotowej uchwały był § 19 ust. 7 Statutu Powiatu Świdnickiego w Świdniku (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2020 r. poz. 6562), według którego oprócz uchwał może podejmować również wnioski merytoryczne, apele, rezolucje i stanowiska. Ta argumentacja organu nie zyskała aprobaty Sądu skoro bezsprzecznie, uchwała ma w istocie charakter władczy ponieważ zawiera dyrektywy skierowane do organu wykonawczego powiatu oraz jednostek organizacyjnych powiatu a zwłaszcza szkół i innych placówek oświatowych. Trafny jest zatem podniesiony w skardze zarzut Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem art. 7 Konstytucji RP w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 12 ust. 4 ustawy o samorządzie powiatowym, poprzez wykroczenie poza zakres działania powiatu i zakres właściwości rady powiatu oraz władczą ingerencję w zakres kompetencji innych organów władzy publicznej, w tym organów wykonawczych samorządu terytorialnego i organów administracji rządowej, a w konsekwencji brak podstawy prawnej i naruszenie zasady legalizmu.

Wyjaśnić należy, że władza publiczna, a zatem także samorządowa, jest sprawowana w oparciu o konstytucyjną zasadę praworządności nakazującą organom władzy publicznej działanie na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP).

Przepis art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym wyznacza zakres działania i wskazuje zadania publiczne realizowane przez jednostki samorządu lokalnego. Tenże katalog zadań powiatu ma charakter zamknięty, ale zgodnie z art. 4 ust. 3 może on zostać rozszerzony w drodze ustawy szczególnej. Również treść art. 12 ustawy o samorządzie powiatowym wskazuje jedynie na zakres wyłącznej właściwości rady powiatu, a wyliczenie spraw mieszczących się w tym zakresie, mając na uwadze ustęp 11 tego przepisu, ma w zasadzie charakter zamknięty. Powoływanie się wyłącznie na ogólną kompetencję rady powiatu nie stanowi wystarczającej podstawy prawnej do podjęcia w tej sprawie uchwały. W tym zakresie niezbędne jest szczegółowe

upoważnienie zawarte w ustawach szczególnych. Zaakcentować przy tym należy, iż w przeciwieństwie do gminy powiat może wykonywać tylko zadania wyraźnie przypisane mu przez ustawodawstwo. Właściwość powiatu do realizacji zadań własnych dotyczyć może tylko lokalnych zadań o charakterze ponadgminnym i zadania te muszą wyraźnie wynikać z przepisów ustaw prawa materialnego.

Trafnie podniesiono w skardze, że zaskarżona uchwała narusza powyższą regułę. W uchwale tej Rada Powiatu wykreowała bowiem nowe, pozaustawowe zadanie publiczne w postaci obrony mieszkańców przed „ideologią LGBT”, a deklarując podjęcie działań w celu jego realizacji, dokonała ingerencji w sprawy ogólnokrajowe, a także pozostające z mocy ustaw w zakresie kompetencji innych organów władzy publicznej, a nawet w działalność podmiotów prywatnych (por. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt II SA/Rz 1825/21). Za najbardziej oczywiste przekroczenie przez Radę Powiatu granic jej właściwości należy uznać dyspozycje wkraczające w obszar ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 900 z późn. zm.). Zawarte w uchwale stwierdzenia, że Rada nie godzi się na „instalowanie funkcjonariuszy politycznej poprawności w szkołach (tzw. „latarników”) oraz na wprowadzanie do polskiego systemu oświaty elementów wychowania seksualnego w myśl standardów Światowej Organizacji Zdrowia stanowi próbę ingerencji w kształtowanie powszechnego programu nauczania, a także współpracę szkół z organizacjami zewnętrznymi.

Na mocy art. 86 ustawy Prawo oświatowe, to dyrektor szkoły lub placówki oświatowej ma prawo, (po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców), podejmować współpracę z organizacjami zewnętrznymi. W świetle powyższego przepisu, wyrażone w zaskarżonej uchwale zobowiązania i zakazy, odnoszące się do osób prowadzących edukację seksualną zgodną ze standardami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), stanowią bezpośrednią dyspozycję dla dyrektorów szkół do powstrzymania się od takiej współpracy. Dyspozycję, do której wydania organ powiatu nie miał podstawy prawnej. Poza ustawowymi kompetencjami pozostaje bowiem ingerowanie przez organ stanowiący powiatu w program nauczania i w organizację współpracy szkół z organizacjami zewnętrznymi (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2078/22). Trzeba zauważyć, że treści dotyczące wiedzy o życiu seksualnym człowieka są elementem publicznego nauczania regulowanego rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach

świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 395 z późn. zm.).

Zasadnie podniesiono w skardze, że wyrażony w zaskarżonej uchwale zakaz „instalowania funkcjonariuszy politycznej poprawności w szkołach (tzw. „latarników”)”, ingeruje władczo w zadania dyrektorów szkół i placówek. Zgodnie bowiem z art. 68 ust. 1 Prawa oświatowego to dyrektor szkoły lub placówki kieruje działalnością szkoły lub placówki (pkt 1) i sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne (pkt 3). W świetle przepisów art. 9 ust. 1 i art. 78 ust. 1 Prawa oświatowego, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego posiadają kompetencje w zakresie finansowania i organizacji systemu oświaty na swoim obszarze. Brak jednak podstawy prawnej do formułowania przez Radę Powiatu wiążących wytycznych co do organizacji pracy szkół i placówek oświatowych lub wpływania na realizację przez nie ich funkcji wychowawczych, w tym w ramach współpracy z rodzicami i organizacjami zewnętrznymi. Te zadania i funkcje realizują przede wszystkim dyrektorzy szkół i placówek. Dyrektor powinien wykonywać swoje obowiązki kierownika oświatowej jednostki organizacyjnej tak, aby zabezpieczyć dzieci i młodzież przed szkodliwym wpływem otoczenia społecznego oraz przez to stworzyć im możliwości właściwego rozwoju w sferze psychicznej i fizycznej. Wykonywanie tych obowiązków winno być wolne od imperatywnych wskazań w zakresie podjęcia względnie braku podjęcia określonych działań, których źródłem jest stosowna uchwała organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego, w tym wypadku Rady Powiatu (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2078/22 oraz z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2204/22).

Zgodzić się też należy, że w świetle treści zaskarżonej uchwały, zawarte w niej deklaracje dotyczą wszystkich szkół, a nie tylko szkół prowadzonych przez powiat, co może być odczytane jako próba ingerencji w funkcjonowanie podmiotów prywatnych.

Nie istnieje również norma kompetencyjna upoważniająca Radę Powiatu do zakazywania – „wywierania administracyjnej presji na rzecz stosowania poprawności politycznej w wybranych zawodach”. Zauważyć należy, że taki zapis uchwały, dodatkowo posługujący się nacechowanym negatywnie sformułowaniem „homopropaganda”, może być odczytane jako sprzeciw wobec przepisów prawa powszechnie obowiązującego chroniących osoby LGBT przed nierównym traktowaniem. Jest także próbą ingerencji w zasady dostępu do zawodów, uznanych

przez Radę za szczególnie ważne oraz ingerencji w zasady wykonywania tych zawodów, czy – jak w przypadku przedsiębiorców – zasady prowadzenia działalności gospodarczej. Takie działanie Rady w sposób oczywisty nie znajduje podstawy prawnej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 9 maja 2022 r., sygn. akt III SA/Lu 8/22).

Podstaw podjęcia zaskarżonej uchwały nie sposób także uzasadnić prawem Rady do wyrażania swoich poglądów, wywiedzionym z gwarantowanej w art. 54 Konstytucji przysługującej każdemu wolności wypowiedzi. Wolność wyrażania poglądów nie jest sama w sobie dostateczną podstawą do podjęcia uchwały przez organ samorządu terytorialnego, który ma obowiązek działania na podstawie ustaw i w granicach swoich kompetencji, zakreślonych ustawami. Tym bardziej, że zaskarżona uchwała nie jest jedynie niewiążącą wypowiedzią o charakterze ideowym, lecz – jak wskazano wyżej – stanowi akt zawierający dyrektywy działania. Ponadto, Rada Powiatu w Świdniku, będąca organem władzy publicznej, związana jest w swoich wypowiedziach dalej idącymi ograniczeniami niż jednostki. Wszelkie deklaracje czy rekomendacje zawarte w uchwale rady powiatu mogą bowiem wywierać tzw. efekt mrozący, czyli powodować powstrzymanie się przez inne jednostki organizacyjne na terenie jednostki samorządowej od działań uznanych przez radę za niepożądane.

Nie kwestionując prawa organów jednostek samorządu terytorialnego do decydowania o sprawach lokalnych (niezastrzeżonych ustawowo dla innych podmiotów), należy stwierdzić, że w ramach tego władztwa organ samorządu może czynić tylko to, co jest mu prawnie dozwolone. Zgodnie z zasadą legalizmu organ władzy publicznej może działać tylko na podstawie prawa i w granicach tych kompetencji, które prawo mu przyznaje (zasada praworządności formalnej). Związanie zasadą legalizmu stanowi więc nieprzekraczalną granicę jakiegokolwiek działalności organu jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym musiałby więc istnieć przepis prawa, pozwalający organowi stanowiącemu powiatu wyrażać poglądy, stanowiska lub deklaracje w sprawach światopoglądowych. Przyjęcie odmiennego poglądu, wedle którego rada powiatu może wyrażać poglądy światopoglądowe, stanowiłoby naruszenie konstytucyjnej roli samorządu terytorialnego, sprowadzającej się do wykonywania zadań publicznych, a nie ich tworzenia. Czym innym jest dostosowywanie istniejącego ustawowo zadania publicznego do lokalnych warunków, a czym innym uznanie, że rada powiatu może samodzielnie kreować prawo do wyrażania swojego poglądu w imieniu części mieszkańców powiatu.

Sąd podziela w całości argumentację przedstawioną przez Rzecznika, że uchwała Rady Powiatu w Świdniku nie mieści się w granicach wolności wypowiedzi organu władzy publicznej – wyznaczonych przez zasadę legalizmu. Takie kwestie jak program nauczania w szkołach, zasady realizacji zadań edukacyjnych, zasady działania przedsiębiorców nie mają charakteru lokalnego – powiatowego, ale są sprawami ogólnokrajowymi. Rada przekroczyła zatem swoje ustawowe kompetencje, podejmując uchwałę w sprawach o charakterze ogólnokrajowym, wykraczających poza sprawy lokalne, a jednocześnie ingerując w zakres kompetencji innych podmiotów (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2177/22).

W świetle powyższego należy uznać, że zaskarżona uchwała wykracza poza zakres zadań samorządu gminy oraz poza granice właściwości Rady Powiatu w Świdniku, a tym samym narusza konstytucyjną zasadę legalizmu.

Trafny jest zarzut Rzecznika Praw Obywatelskich, że zaskarżona uchwała narusza także szereg aktów prawa krajowego, unijnego i międzynarodowego, godzi w podstawowe prawa osób o określonej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej i stanowi wyraz ich dyskryminacji.

Konstytucja w art. 31 ust. 3 przewiduje, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Tym samym, skoro zaskarżona uchwała nie była aktem rangi ustawowej, to nie było dopuszczalne w drodze uchwały wprowadzanie jakichkolwiek ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw.

Przepis art. 32 Konstytucji stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne (ust. 1). Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2). Przepis ten wyraża dwie zasady, traktowane jako całość normatywna: równości i niedyskryminacji. Zasada równości jest jedną z wiodących zasad całego porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Zasada niedyskryminacji jest szczególną postacią zasady równości. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się, że z art. 32 Konstytucji wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa znajdujących się w takiej samej lub zbliżonej sytuacji i niedopuszczalność różnicowania sytuacji prawnej adresatów norm wyłącznie oraz ze

względu na ich indywidualne (osobowe) cechy (por. m.in wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2011 r., sygn. akt P 14/10 oraz z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt K 63/07). Kwalifikacje podmiotowe człowieka, jego cechy osobowe, często niezależne od jego woli i czynów, nie mogą być zasadniczo podstawą normatywnego zróżnicowania sytuacji prawnej jednostki, ograniczenia jej praw lub zwiększenia jej obowiązków prawnych.

Dyskryminacja stanowi kwalifikowany przejaw nierównego traktowania i można o niej mówić w sytuacji, w której zróżnicowanie podmiotów podobnych następuje ze względu na ich cechę osobistą.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w sprawie niniejszej. Zaskarżona uchwała dyskryminuje osoby LGBT ze względu na ich orientację seksualną i tożsamość płciową.

Zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną nie jest wskazany wprost w Konstytucji, jednak w doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, że Konstytucja wprowadza zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny, w tym także ze względu na orientację seksualną, która jest cechą osobistą, niezależną od woli danej osoby. Zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną wskazany jest wprost w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.), w ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156) oraz w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805 z późn. zm.).

Podkreślić należy, że Polska związana jest aktami prawa Unii Europejskiej i prawa międzynarodowego, które ustanawiając zakaz dyskryminacji wskazują na kryteria, ze względu na które nie jest możliwe różnicowanie. Orientację seksualną wymienia art. 21 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 303 z 14 grudnia 2007 r., str. 1), który zakazuje wszelkiej dyskryminacji w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, dalej jako „EKPCz”) w art. 14 zakazuje dyskryminacji z takich powodów, jak płeć, rasa, kolor skóry, język, religia, przekonania polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie bądź z jakichkolwiek innych przyczyn. Wśród tych innych przyczyn wymienia się orientację seksualną.

Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie uznawał naruszenie art. 14 konwencji, stwierdzając dyskryminację z powodu orientacji seksualnej (por. m.in. wyroki w sprawach skarg nr: 13102/02; 67667/09, 44092/12, 56717/12, 43546/02, 19010/07).

Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz.167) stanowi w art. 26, że wszyscy są równi wobec prawa i są uprawnieni bez żadnej dyskryminacji do jednakowej ochrony prawnej. Jakakolwiek dyskryminacja w tym zakresie powinna być ustawowo zakazana oraz powinna być zagwarantowana przez ustawę równa dla wszystkich i skuteczna ochrona przed dyskryminacją z takich względów, jak: rasa, kolor skóry, płeć, język, religia, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, sytuacja majątkowa, urodzenie lub jakiegokolwiek inne okoliczności. Również zatem z powołanego paktu, zawierającego katalog otwarty cech, wywodzić można zakaz dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, która jest cechą osobistą.

Naruszenie zakazu dyskryminacji w zaskarżonej uchwale odnosi się do osób LGBT. Skrót LGBT, utworzony od słów: lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe, odnosi się do osób o określonej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej. Nie można zatem zgodzić się z argumentacją organu zmierzającą w istocie do stwierdzenia, że zaskarżona uchwała, która posługuje się pojęciem „ideologii”, dotyczy jedynie określonej „ideologii ruchów LGBT”, nie odnosi się natomiast do osób o innej niż heteronormatywna orientacji seksualnej czy tożsamości płciowej. Skrót LGBT odnosi się do osób, a nie przedmiotów czy idei. Ideologia to system uporządkowanych poglądów, idei, pojęć, służących do całościowego interpretowania i przekształcania świata. Natomiast społeczność LGBT stanowią osoby o różnych poglądach politycznych, różnym światopoglądzie, należące do różnych klas społecznych i nie łączy ich jedna wizja służąca rozumieniu otaczającego je świata. Orientacja seksualna sama w sobie nie stanowi ideologii. Społeczność LGBT to osoby, które łączy odmienna od przeważającej w społeczeństwach orientacja seksualna czy też inne odczuwanie tożsamości płciowej. Nie jest to jednak grupa jednorodna, która wyznaje tę samą ideologię. Nie ma również żadnych podstaw do twierdzenia, że osoby LGBT wykształciły poglądy, myśli, idee, które są wspólne dla całej społeczności LGBT i które można uznać za ideologię.

Osobom LGBT, określonym w uchwale jako „ideologia LGBT” Rada Powiatu w Świdniku zarzuca propagowanie własnej ideologii, poprzez stwierdzenie, że „Nie damy narzucić sobie wyolbrzymianych problemów i sztucznych konfliktów, które niesie ze sobą ideologia „LGBT”. Społeczność osób LGBT przedstawiona została zatem

w uchwale jako istotne zagrożenie dla wspólnoty samorządowej, któremu należy się przeciwstawić.

Przedstawienie w zaskarżonej uchwale osób LGBT jako realnego zagrożenia uzasadniać miało podjęcie dalszych działań, zapowiedzianych uchwałą: obronę szkoły i rodziny, niedopuszczenie do wprowadzania do programów nauczania edukacji seksualnej, brak zezwolenia na „poprawność polityczną” w pewnych zawodach. Zaskarżona uchwała stanowi zatem w istocie próbę wykluczenia osób LGBT ze wspólnoty samorządowej, co stanowi wyraz dyskryminacji ze względu na tożsamość płciową i orientację seksualną.

Art. 16 ust. 1 Konstytucji stanowi, że ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową. Jak stanowi zaś art. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, mieszkańcy powiatu tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. Wspólnota ta stanowi istotny element społeczeństwa obywatelskiego. Wspólnota zakłada istnienie pewnej więzi i poczucia przynależności do wspólnoty, możliwość uczestniczenia w życiu publicznym, decydowania o wspólnych sprawach. Władze lokalne i regionalne mają za zadanie chronić wszystkich członków wspólnoty, bez względu na ich cechy osobiste, takie jak tożsamość płciowa czy orientacja seksualna. Powinny rozwiązywać problemy społeczne i konflikty w sposób niedyskryminacyjny, z poszanowaniem praw człowieka. Tymczasem zaskarżona uchwała w sposób niedopuszczalny, dyskryminujący wyklucza osoby LGBT i ich rodziny z życia wspólnoty i z równego dostępu do wsparcia ze strony organów samorządowych.

W zaskarżonej uchwale Rada Powiatu sprzeciwia się przyznawaniu osobom LGBT prawa do określenia własnej tożsamości płciowej i prawa do uznania tych osób za pełnoprawnych członków wspólnoty samorządowej, właśnie z powodu ich odmiennej niż większość społeczeństwa orientacji seksualnej. Zapowiadając ochronę rodziny zaskarżona uchwała odwołuje się do tradycji narodowej i państwowej oraz wartości chrześcijańskich, a więc tradycyjnego modelu rodziny rozumianego jako związek kobiety i mężczyzny. Ochrona ta nie obejmuje zatem tych osób LGBT, które tworzą rodziny, będące związkami osób tej samej płci, co również uznać należy za wykluczanie tych osób ze wspólnoty samorządowej.

Wyrażony w zaskarżonej uchwale brak zezwolenia na wywieranie administracyjnej presji na rzecz poprawności politycznej, nazwanej w uchwale „homopropagandą”, w wybranych zawodach (nauczyciele, przedsiębiorcy), stanowi wyraz akceptacji dla nieprzestrzegania przez pracodawców zasad i przepisów

antydiskryminacyjnych. Intencją takiej wypowiedzi jest dyskryminacja osób LGBT we wskazanych zawodach, co narusza dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. UE z dnia 2 grudnia 2000 r. L 303/16).

Zgodzić się należy ze stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich, że uchwała, zawierająca władcze dyspozycje dla organów powiatów oraz podległych jej jednostek organizacyjnych, może być także odczytywana jako legitymizacja działań o charakterze dyskryminacyjnym. Wydźwięk uchwały wywoływać może też na terenie powiatu „efekt mrożący” w zakresie podejmowania przez organy samorządu powiatu, jak również inne podmioty, podporządkowane, jak również niepodporządkowane władzom samorządu, działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji.

Niewątpliwie, jak podniesiono w skardze, dyskryminacyjna treść uchwały, skierowanej przeciwko osobom LGBT, może wywoływać u tych osób – będących wszak członkami wspólnoty samorządowej – poczucie wykluczenia ze wspólnoty opartego wyłącznie na cechach osobistych człowieka takich jak orientacja seksualna i tożsamość płciowa, co stanowi naruszenie zakazu dyskryminacji.

Sąd podziela także stanowisko Rzecznika, że zaskarżona uchwała stanowi nieuzasadnioną prawnie ingerencję w wolności i prawa osób nieheteronormatywnych, polegającą na naruszeniu ich godności, a także ograniczeniu prawa do życia prywatnego i wolności wypowiedzi ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2078/22 oraz 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 1932/22).

Zgodnie z art. 30 Konstytucji, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona są obowiązkiem władz publicznych. Niezbywalny charakter godności oznacza, że człowiek nie może jej zostać pozbawiony. Nie można mu jej odmówić ze względu na jakiegokolwiek jego cechy lub ich brak oraz ze względu na jego zachowanie. Naruszeniem art. 30 jest poniżanie jednostki, krzywdzące traktowanie, godzenie w jej status. Obowiązkiem organów władzy publicznej, a więc także organów jednostek samorządu terytorialnego jest uznawanie i respektowanie godności, a więc zapewnienie każdemu człowiekowi takich – społecznych, kulturowych i prawnych – ram samorealizacji, by miał on rzeczywistą możliwość działania zgodnego z własną wolą i wynikającym z niej systemem wartości. Zaskarżona uchwała nie uznaje natomiast

prawa osób LGBT do działania w zgodzie z własną wolą, dyskredytuje osoby LGBT i poniża je w opinii społecznej.

Orientacja seksualna i tożsamość płciowa wchodzi w zakres prawa jednostki do prywatności. Prawo do prywatności wyraża art. 47 Konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia, do decydowania o swoim życiu osobistym. Prawo do prywatności chroni także Europejska Konwencja Praw Człowieka. Zgodnie z art. 8 EKPCz, każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

Prawo do prywatności obejmuje wolność od ingerencji w sfery prywatne (osobiste) jednostki, prawo do pozostawienia w spokoju, prawo do kształtowania własnego wizerunku w stosunkach społecznych. Jak trafnie podniesiono w skardze, w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym orientacja seksualna i tożsamość płciowa są istotnymi elementami życia prywatnego, objętego ochroną na gruncie art. 8 Konwencji. Trybunał uznaje za niedopuszczalną ingerencję w życie prywatne także sam fakt obowiązywania przepisów, które wywołują strach i niepokój uniemożliwiające swobodne życie w zgodzie z jego lub jej tożsamością.

Zaskarżona uchwała stanowi nieuzasadnioną ingerencję w życie prywatne mieszkańców Powiatu Świdnickiego identyfikujących się jako osoby LGBT. Ogranicza wolność tych osób do niczym niezakłóconego funkcjonowania w zgodzie z ich orientacją seksualną i tożsamością płciową oraz możliwość swobodnego wyrażania tych elementów osobowości w relacjach społecznych. Jak wskazano już wyżej, treść uchwały może wywoływać strach i niepokój u osób LGBT, zapowiadając podjęcie działań mających na celu obronę przed „ideologią LGBT”, przedstawianą jako godząca w podstawowe wartości uznawane we wspólnocie samorządowej. W konsekwencji zaskarżona uchwała narusza art. 30 i art. 47 Konstytucji oraz art. 8 EKPCz.

Zgodzić się także należy z podniesionym w skardze zarzutem naruszenia zaskarżoną uchwałą art. 54 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten stanowi o zapewnieniu każdemu wolności wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji. Wolności wyrażania opinii, w tym do posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych ustanawia również art. 10 EKPCz. Wolność ta obejmuje prawo do wyrażania swojej tożsamości i osobowości za pomocą mowy, sposobu zachowania się, ubioru, fizycznej cechy charakterystycznej lub jakiegokolwiek innego środka. Zaskarżona uchwała może

być odczytywana jako brak zgody na otwarte wyrażanie poglądów popierających osoby LGBT w dążeniu do wyrażania swojej tożsamości i osobowości, jako deklaracja organu stanowiącego powiatu, że jakakolwiek ekspresja poparcia dla postulatów wyrażanych przez te osoby nie jest we wspólnocie samorządowej akceptowana. Stanowi to zaś naruszenie art. 54 Konstytucji.

Zasadny jest również zarzut, że zaskarżona uchwała stanowi także próbę ingerencji w prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami, w prawo do nauki oraz prawo do nauczania, co narusza art. 48, art. 70 ust. 1 i art. 73 Konstytucji.

Zgodnie z art. 48 Konstytucji, rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Prawo do nauki gwarantuje art. 70 ust. 1 Konstytucji, a wolność nauczania przewidziana jest w art. 73.

W zaskarżonej uchwale Rada Powiatu w Świdniku sprzeciwia się edukacji seksualnej w szkołach, wprowadzaniu elementów wychowania seksualnego zgodnych ze standardami Światowej Organizacji Zdrowia. Tymczasem Konstytucja nakłada na władze publiczne obowiązek organizacji systemu oświaty, gwarantującego każdej jednostce możliwość ciągłego zdobywania i poszerzania wiedzy, przy czym program nauczania powinien być tak ukształtowany, by stanowił źródło obiektywnej wiedzy o świecie. Ponadto seksualność człowieka jest przedmiotem badań naukowych, wielu dziedzin medycyny. Jest to wiedza naukowa, która nie może być a priori uznana za „niewłaściwą” dla programów nauczania i z nich wykluczona. Dlatego wynikające z zaskarżonej uchwały dążenie do wykluczenia pewnych treści z programu nauczania wskazuje wyraźnie na wolę ograniczenia tematów do nauki i równocześnie do nauczania, co stanowi naruszenie art. 70 ust. 1 i art. 73 Konstytucji. Przy tym treści dotyczące wiedzy o życiu seksualnym człowieka nie są przekazane do ustalenia przez lokalnego prawodawcę, lecz są elementem publicznego nauczania regulowanego powołanym wyżej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2177/22). Bez wątpienia uchwała ogranicza prawa rodziców wychowujących dzieci w duchu otwartości na różnorodność orientacji seksualnych i tożsamości

płciowych, prawa uczniów do nauki na temat tej różnorodności oraz prawa nauczycieli, do przekazywania wiedzy w tym zakresie w toku nauczania.

Sąd podziela zarzut naruszenia zaskarżoną uchwałą art. 21 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 45 Karty Praw Podstawowych UE, stanowiących o prawie każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich. Ograniczeniem swobody przepływu jest nie tylko wprowadzenie fizycznych barier, uniemożliwiających przemieszczenie się. Zaskarżona uchwała może utrudniać korzystanie ze swobody przemieszczania się przez osoby LGBT, ze względu na ich obawę braku bezpieczeństwa z uwagi na dyskryminacyjny i stygmatyzujący wydźwięk uchwały w stosunku do tych osób. Osoby LGBT mogą czuć się zagrożone, co z kolei może być powodem powstrzymywania się od przebywania na terenie powiatu obywateli innych państw członkowskich. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych, a także Naczelnego Sądu Administracyjnego (por. np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt III OSK 2177/22 oraz sygn. akt III OSK 1932/22).

Z omówionych względów stwierdzić należy, że zaskarżona uchwałą nr 1/2019 Rady Powiatu w Świdniku z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie powstrzymania ideologii „LGBT” przez wspólnotę samorządową została wydana z istotnym naruszeniem prawa. Uchwała ta została podjęta bez podstawy prawnej, wykraczając poza zakres zadań samorządu powiatu oraz właściwości Rady Powiatu. Zaskarżona uchwała stanowiła niedopuszczalną w demokratycznym państwie prawnym ingerencję w prawa i wolności jednostek. Uwzględniając dyskryminujący osoby LGBT charakter uchwały, uchwała wykluczała ze wspólnoty samorządowej osoby LGBT, naruszając godność jednostek, ich prawo do życia prywatnego i wolność wypowiedzi ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

Zgodnie z art. 79 ustawy o samorządzie powiatowym uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. Stosownie zaś do art. 147 § 1 p.p.s.a., sąd uwzględniając skargę na uchwałę lub akt, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6, stwierdza nieważność tej uchwały lub aktu w całości lub w części albo stwierdza, że zostały wydane z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególny wyłącza stwierdzenie ich nieważności. W rozpoznawanej sprawie nie zachodziły podstawy wyłączające stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały, określone w art. 82 ust. 1 u.s.p. Zaskarżona uchwała nie została przedstawiona wojewodzie jako organowi nadzoru w

terminie 7 dni od jej podjęcia. Upiływ ponad roku od dnia podjęcia uchwały nie stał zatem na przeszkodzie stwierdzeniu jej nieważności przez Sąd.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 147 § 1 p.p.s.a. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały w całości

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem stwierdzam

Starszy sekretarz sądowy

Sylvia Malaban